

Europese landbouwvisie komt eindelijk in beeld!

De NAV pleit er al langer voor dat de EU een visie ontwikkelt op landbouw en voedselproductie. Dat maakt namelijk duidelijk hoe belangrijk de Nederlandse landbouw is in die voedselproductie. We hebben bij de gesprekken over het Landbouwakkoord vorig jaar ingebracht dat er ook doelen moeten zijn voor landbouw. Nu zien we herhaaldelijk dat landbouwgrond wordt opgeofferd voor industrie, zonneakkers, natuur enz., omdat die duidelijke doelen hebben en wij er als landbouw geen duidelijke productiedoelen tegenover kunnen zetten. De NAV denkt ook dat de unieke positie van Nederland in de vruchtbare rivierdelta van het Europese continent ons zeer geschikt maakt voor efficiënte voedselproductie. In het Landbouwakkoord is het niet gelukt om andere partijen er toe te krijgen om een visie op voedselproductie op te stellen, maar gelukkig wordt nu de discussie vrij plotseling Europees wel gestart.

Europese protesten

In meerdere Europese landen wordt momenteel geïnteresserd door boeren. In Duitsland was het afschaffen van rode diesel de directe aanleiding, maar gaat het ook om de enorme regeldruk die wordt opgelegd. Datzelfde speelt ook in Frankrijk, Roemenië en andere landen. Het begint daardoor door te dringen dat de steeds verdergaande beperkingen het voortbestaan van de Europese landbouw beginnen te bedreigen en dat dat ook direct effect kan gaan hebben op de Europese voedselsoevereiniteit en voedselzekerheid. De Franse boeren hebben bovendien de oneerlijke concurrentie die ontstaat door alle vrijhandelsverdragen ook aangekaart. Daarnaast speelt nu de vrije import van granen uit Oekraïne die ten koste gaat van de Europese markt en dus van het prijsniveau voor boeren. Die lasten hadden door alle Europese burgers betaald moeten worden.

De Poolse en Roemeense landbouwministers hebben flinke kritiek geuit op de Europese Commissie en op landbouwcommissaris Wojciechowski, die te ver af zouden staan van de boeren.

Europese visie

In september 2023 heeft EC-voorzitter Von der Leyen aangekondigd dat er meer dialoog en minder polarisatie nodig is in het landbouwbeleid en dat zij voedselproducenten, milieuorganisaties en 'stakeholders' bij elkaar wil brengen. Daar werd pas begin januari actie op ondernomen en op 24 en 25 januari hebben de eerste gesprekken plaatsgevonden. Er zijn zo'n 30 Europese organisaties uit de voedselketen en milieuorganisaties uitgenodigd om over

vier hoofdonderwerpen te praten, nl. economische groei, duurzaamheid, innovatie en hoe de hele keten te betrekken. De bedoeling is dat er elke zes weken een bijeenkomst is van de werkgroepen en dat begin september de visie klaar is.

Een aantal ministers van landbouw in Europa heeft aangegeven dat het ontwikkelen van de visie rijkelijk laat is. De Spaanse landbouwminister vindt dat deze discussie had moeten plaatsvinden bij de totstandkoming van het vorig jaar ingegane GLB of bij de presentatie van de Green Deal. De Oostenrijkse landbouwminister vindt het zwak dat de discussie pas op gang is gekomen nadat boeren hebben aangegeven dat er te veel uitdagingen zijn.

Nederlandse visie

In een brief aan de Tweede Kamer van 10 januari heeft minister Adema aangegeven dat hij het initiatief voor de dialoog om tot een Europese landbouwvisie te komen van harte steunt. Hij vindt de dialoog noodzakelijk voor de transitie van de landbouw en hoopt dat het de verbinding tussen landbouw, samenleving en overheden zal versterken. Hij geeft in de brief aan dat hij vindt dat er een gezamenlijke Europese visie moet komen voor een volhoudbaar EU-voedselsysteem, waarin landbouw, natuur en biodiversiteit hand in hand gaan. Daarbij moet ook de geopolitieke positie van voedselproductie in Europa een duidelijke rol krijgen, evenals de gevolgen van klimaatverandering op de landbouwproductie. Adema geeft aan dat hij in de Europese Raad erop zal aandringen dat de dialoog ook daadwerkelijk tot een duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw leidt met ruimte voor agrarisch ondernemerschap én aandacht voor het verdienenvermogen.

In het Tweede Kamerdebat voorafgaand aan de Landbouw & Visserijraad van 23 januari waarin Adema deze punten wilde inbrengen, heeft Rosanne Hertzberger (NSC) erop gewezen dat Nederland bij de gesprekken over het landbouwakkoord in 2023 zelf een visie had moeten ontwikkelen, omdat we nu het risico lopen dat de Europese visie leidend zal zijn voor Nederland i.p.v. andersom. Laura Bromet (GroenLinks-PvdA) heeft de minister gevraagd om meer openheid van zaken over wat hij precies gaat inbrengen. De minister heeft toegezegd dat hij de 'Europastrategie' van LNV waarover al eerder is gesproken met spoed zal uitwerken. Deze zal waarschijnlijk niet gereed zijn voor het LNV-begrotingsdebat op 31 januari, maar wel voor het volgende Kamerdebat over de Landbouw & Visserijraad op 19 februari.

Verrassende wending op Grüne Woche

Tijdens de Grüne Woche in Berlijn kreeg dit verhaal nog een verrassende wending. LTO had samen met de Belgische Boerenbond een bijeenkomst georganiseerd waar ook minister Adema zijn inbreng had. De bijeenkomst begon met ZLTO-directeur Kathleen Goense die haar zorgen uitte over het voortbestaan van de agrarische sector. Minister Adema gaf vervolgens in zijn speech aan, dat hij recent een bijeenkomst had bijgewoond over voedsel als strategisch wapen en dat hij meer dan daarvoor doordrongen was geraakt van het belang van eigen voedselproductie. Zelfs zoveel, zo stelde hij, dat hij het plan had opgevat om in Europa de bijzondere positie van Nederland en België in de vruchtbare delta in te brengen als argument om doelen op het gebied van o.a. natuur minder strikt gelijk over alle lidstaten te verdelen. Dit was niet voorbereid met zijn ambtenaren en ook niet iedereen van de Tweede Kamercommissie was enthousiast, terwijl anderen vonden dat hij dit eerder had moeten zeggen. In feite wil Adema dus dat we in Nederland en België meer ruimte krijgen voor voedselproductie en minder verplichtingen op het gebied van natuur, bossen enz. We nemen aan dat dit ook in de Europastrategie komt te staan.

Conclusie NAV

De NAV is verheugd dat nu eindelijk het besef komt dat het belangrijk is om de Europese landbouw te behouden. Landbouw wordt recent weer wat meer gezien als voedselproducent. En daarmee als maatschappelijke dienst! We zijn het wel eens met de opmerking van Hertzberger, dat we beter eerst in Nederland een goede visie hadden kunnen ontwikkelen. We roepen iedereen dan ook op om alsnog proactief na te denken over de productie in Nederland, voordat we doelen krijgen opgelegd die voortkomen uit de Europese plannen. Maar de visie moet uiteindelijk wel Europa-breed worden, met voedselsoevereiniteit in de EU als belangrijke factor. Daar zijn wel boeren voor nodig, dus de bezwaren van boeren tegen oneerlijke concurrentie door vrijhandelsverdragen en tegen te strikte regels die de bedrijfsvoering onmogelijk maken moeten wel goed worden geadresseerd. Het is niet zomaar gezegd dat we in de komende decennia genoeg boeren overhouden. Als we echt onze voedselzekerheid ter harte nemen, moet het beleid er voor zorgen dat boeren kunnen blijven boeren.

Duidelijke productiedoelen voor landbouw kunnen bij discussies over bestemmingsveranderingen van grond tegen de doelen van industrie, energie en natuur worden gehouden. Nu wordt immers wel erg makkelijk gezegd 'er is al landbouw genoeg'. **NAV**

De bijzonder natte herfst 2023 blijft de akkerbouw achtervolgen. Mede als gevolg van een tweede korte milde vorstperiode is de resterende aardappeloogst nu wel als verloren te beschouwen... Wel

zijn er in januari nog bieten gerooit, al moesten die vanwege vorstschade onder een vorstleveringsregeling geleverd worden. Tevens kon er dankzij de vorstperiode en het droge weer volop geploegd en tarwe gezaaid worden.

Met recht kan er dus van 'wintertarwe' gesproken worden! Markttechnisch wordt maar weer bewezen dat het marktevenwicht kwetsbaar is; waarbij nu een klein tekort leidt tot een vraagmarkt voor wat betreft de rooigewassen. Deze marktsituatie kan het ellendig verlopen teeltjaar dan in veel gevallen nog een positieve wending geven. Mét de kanttekening dat de graanmarkt en daarmee de afgeleide markt voor zetmeel stevige prijsconcurrentie ondervinden als gevolg van de nog steeds ongereguleerde import uit Oekraïne. Dit probleem zou door de gehele maat-

schappij gedragen moeten worden en niet enkel door de landbouw!

Landbouwproductie en voedselvisie stonden ook prominent op de agenda rondom de 'Grüne Woche' in Berlijn. Hier verzamelen zich de Duitse, de Nederlandse en de internationale landbouwtop. Als gevolg van klimaatverandering, met het opschuiven van teeltzones en met geopolitieke toestanden als de oorlog in Oekraïne en onrust in de Rode Zee, komen leveringszekerheid en daarmee voedselzekerheid voor importproducten op de agenda. Hierbij blijkt dat de door de EU ingezette wens tot versnelde verduurzaming van de voedselproductie een tegenstelling vormt tot de genoemde leveringszekerheid. Daarnaast vormt de prijsdruk vanuit de inkopende industrie en retail een probleem voor de inkomenspositie van boeren. Dit leidt in bijna geheel Europa tot onrust op het boerenfront; dus hoe kun je zwaardere en dus duurere eisen aan productie door boeren koppelen aan een betere prijsvorming in een tijd dat overheden ook de voedselprijzen willen dempen om inflatie te beteugelen... Kortom, precies

de discussie die in Nederland tot mislukken van het Landbouwakkoord geleid heeft: wel verplichtende maatregelen voor verduurzaming door boeren, maar slechts een inspanningsverplichting voor verwerkende industrie en retail.

Het begint nu echt tot meerdere partijen door te dringen dat we beleidsfouten uit het verleden moeten corrigeren, willen we de rekening niet eenzijdig bij de zwakste economische schakel (veelal de boer) neerleggen of de voedselzekerheid in de waagschaal zetten. Wat de NAV betreft begint dat met de landbouwparagraaf uit de bestaande vrijhandelsakkoorden halen en te vervangen door gelijke duurzaamheidseisen aan de EU-buitengrenzen als daar binnen. Daarnaast moeten we binnen Europa en Nederland ons niet in de eigen voet schieten met knellende wetgeving; in Berlijn heeft demissionair minister Adema al een lans gebroken om voor de vruchtbare delta toch echt andere doelen en normen te hanteren dan voor de droge hoogvlaktes...

Teun de Jong

Gewasbescherming weer in het nieuws

Gewasbescherming was weer regelmatig in het nieuws de afgelopen weken. Zo is PAN (Pesticide Action Network) samen met andere milieuorganisaties een rechtszaak begonnen tegen de verlenging van de toelating van glyfosaat.

In het Europese parlement begint het ongelijke speelveld door te dringen: er is een motie aangenomen om geen producten meer in de EU te importeren die behandeld zijn met thiacloprid, wat in de EU niet meer is toegelaten. Een goed begin, maar de NAV vindt dat dit voor alle hier niet toegelaten middelen zou moeten gelden. Dat botst dan, net als de motie, met de huidige vrijhandelsverdragen. Dat probleem moet met spoed worden opgelost!

Het Europese parlement heeft de Sustainable Use Regulation (SUR) die zich richt op 50% reductie van gewasbeschermingsmiddelen vorig jaar weggestemd. Het is momenteel niet duidelijk wat daar de gevolgen van zijn.

PFAS

Eind januari kwam in het nieuws dat ook in gewasbeschermingsmiddelen PFAS kan zitten. PFAS bete-

kent per- en polyfluoralkylstoffen. Niet alle PFAS zijn persistent en schadelijk. In het toelatingsbeleid wordt de afbreekbaarheid, ophoping en het milieueffect van afbraakproducten meegewogen. Deze wetgeving is strenger dan de algemene PFAS-wetgeving, wat de reden is dat gewasbeschermingsmiddelen daarbuiten vallen. Sommige gewasbeschermingsmiddelen kunnen trifluorazijnzuur (TFA) als afbraakproduct hebben. Dit is aangemerkt als niet-relevante metabooliet. Toch werken fabrikanten voor de zekerheid aan verminderen van de blootstelling aan TFA. De NAV vindt dat de gezondheid en veiligheid vooropstaan, maar middelen moeten niet zomaar verdwijnen. Meer onderzoek is dan wenselijk.

Toelatingsbeleid en resistentiemanagement

Bij deze wil de NAV nogmaals pleiten voor een Europees Risk-based toelatingssysteem. Wat houdt dat precies in? We onderscheiden bij de beoordeling van risico's zogenaamde Hazard-based systemen en Risk-based systemen. Hazard-based wil zeggen dat er gekeken wordt naar stofspecifieke eigenschappen in relatie tot blootstelling. Bij Risk-based worden zaken

die de blootstelling verminderen zoals beschermende kleding, manier van toepassen enz. ook meegewogen. Europa is de enige plek waar de toelating is gebaseerd op Hazard-based beoordeling. Daardoor vallen hier middelen weg die in andere werelddelen gewoon worden gebruikt en via import ook de EU in komen.

In het toelatingsbeleid is in onze ogen ook te weinig aandacht voor resistentiemanagement. Het gaat bij het kunnen blijven telen van een gewas tenslotte niet om het aantal toegelaten middelen, maar om het aantal middelen uit verschillende chemische groepen. Zodra er resistentie optreedt bij ziekten en plagen is de reflex om meer te gaan spuiten. Goed resistentiemanagement in het toelatingsbeleid is duurzamer. De werkgroep Gewasbescherming van de NAV ziet vooral knelpunten in zaaiuien, cichorei en suikerbieten. Waar eerder de spuitjesticlers al aandacht vroegen voor het feit dat de teelt dreigt te verdwijnen ziet de NAV deze risico's ook voor deze teelten. Terwijl deze producten wel mogen worden geïmporteerd zonder eisen aan het middelenpakket. Als de teelten hier verdwijnen en we gaan groentes importeren, dan gaat de kwaliteit van het voedsel wat consumenten eten er op achteruit. Immers, per kg product is het gebruik in Nederland in het algemeen lager dan elders! **NAV**

Verduurzaming niet te betalen

Op 26 januari kopte de landelijke krant NRC 'Boeren kunnen verduurzaming niet betalen'. Dit baseert de krant op een gelekt deelrapport over onderzoek naar duurzame bedrijfssystemen, uitgevoerd door WUR in opdracht van LNV. De NAV zit in de klankbordgroep voor het onderdeel 'Melkveehouderij en akkerbouw'. Navraag bij LNV leert dat dat deelrapport niet in handen is van NRC. De conclusie van NRC is dat verduurzaming een te grote aanslag doet op het boereninkomen.

De NAV vindt het goed dat LNV onderzoek laat doen naar de economische impact van verduurzamings-

maatregelen. Dat het de inkomens onder druk zet wisten wij al. Zodra het rapport over akkerbouw wordt gepubliceerd komen we hier uitgebreid op terug.

In dezelfde week stelde Cees-Jan Adema van FNLI (Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie) in het Financiële Dagblad dat de overheid een eenduidige strategie moet formuleren voor de productie van voeding en de prijsvorming. Het Ministerie van EZK dringt steeds aan op zo laag mogelijke prijzen, terwijl het Ministerie van LNV juist aandringt op verduurzaming wat tot prijsstijging leidt. De Europe-

se Commissie gaat er ook te makkelijk van uit dat de verwerkende industrie kan plaatsvinden op de goedkoopste plaats. Cees-Jan Adema wijst op de noodzaak van een langetermijnvisie voor de productie van voedingsmiddelen. 'Als de uitkomst van dat debat is dat het om de laagste prijs gaat, dan hoeven we het niet te hebben over inspanningen voor extra verduurzaming', zo stelt hij. Kortom: het debat over prijsvorming in relatie tot verduurzaming komt net als dat over een Europese landbouwvisie eindelijk op gang! Waarbij wij opmerken dat de prijsverhoging die nodig is om de boeren een kostendekkende prijs inclusief marge te kunnen betalen de consumentenprijs nauwelijks zal verhogen. **NAV**

Elke maand laten we in 'NAV'er in beeld' en NAV-lid aan het woord. Deze maand Bert-Jan de Groot, akkerbouwer in Sellingen (Gr.).

Bert-Jan de Groot: 'Akkervarkens zijn duurzame oplossing voor wortelonkruiden.'

Introductie

Bert-Jan de Groot (59) is akkerbouwer in Sellingen (Gr.). Zijn opa begon in 1925 met 12,5 ha. In 2025 bestaat het bedrijf 100 jaar. Inmiddels bewerkt Bert-Jan, samen met zoon Kevin 250 ha. Bert-Jan vertelt daarover: 'Voorheen werkten we samen met een collega. Hij is gestopt met de aardappelteelt. Die hectares huren we nu voor de aardappelteelt, samen met de aardappelbewaarschuur. In 2022 is het bedrijf zodanig uitgebreid dat Kevin volledig in het akkerbouwbedrijf is gekomen.' Het akkerbouwbedrijf is een maatschap met Zwaantje, de vrouw van Bert-Jan en zoon Kevin. Daarnaast hebben Bert-Jan en Kevin samen ook een transportbedrijf. Bert-Jan vertelt: 'Kevin reed tot 2022 op de vrachtwagen. In 2022 zijn we gestopt met losgestort vervoer en daarvoor is een mesttank in de plaats gekomen. De vrachtwagen wordt nu bemand door een vaste chauffeur. Inmiddels doen we ook werk voor derden, met name uien zaaien, rooien en laden en aardappelen poten en rooien. In de toekomst wil Kevin het bedrijf overnemen, ondanks alle regelgeving.'

Bert-Jan is de derde generatie op het bedrijf. Hij nam in 1991 het bedrijf over van zijn vader. Toen had het bedrijf ook nog een pluimveetak, nl. legkippen. In 2005 is dat gestopt i.v.m. het batterijverbod. In 2009 is gestart met het transportbedrijf. In 2012 is de pluimveestaf afgebroken. Daarvoor in de plaats kwam een moderne werktuigenloods. Bert-Jan, Zwaantje en Kevin zijn trots op hun bedrijf en vinden het belangrijk dat alles netjes en verzorgd is. Zwaantje werkt 32 uur per week op het gemeentehuis. Op zaterdag passen ze op hun kleinzoon en -dochter, kinderen van hun dochter die in het dorp woont en een kapsalon heeft.

Landbouwbeurs Vlagtwedde

Bert-Jan zit al vanaf het begin in 1995 in het bestuur van Landbouwbeurs Vlagtwedde. Van de tien bestuursleden zijn er acht al vanaf het begin actief. De landbouwbeurs is inmiddels de grootste buitenbeurs van het noorden (www.vlagtwedderlandbouwbeurs.nl). De negen mannen en één vrouw zijn een hechte groep geworden. Eén keer per jaar gaan ze met elkaar een weekend weg, zonder partners. Bert-Jan

kon dit jaar voor het eerst niet mee: 'Na alle regen in de maand mei stond een paar hectare aardappelen onder water. Ik vond niet dat ik Kevin daar alleen voor kon laten opdraaien.' Een andere grote hobby is de organisatie van de Truckrun in Vlagtwedde, een rondrit met vrachtwagens voor mensen met een beperking. Dit doet Bert-Jan niet alleen, maar met een mooie groep vrijwilligers.

Inmiddels zijn de laatste suikerbieten gerooid, maar een kleine 2 ha aardappels zit nog in de grond. Het bouwplan omvat zetmeelaardappelen, uien, suikerbieten, zomergerst, wintergerst en hennep. Het slechte weer heeft wel gevolgen voor het bouwplan, zo vertelt Bert-Jan: 'We wilden dit jaar meer wintergerst zaaien in combinatie met Tagetes, maar dit is helaas niet gelukt. Vanwege de werkdruk willen we niet alles omzetten naar zomergerst, maar hebben we besloten 20 ha hennep te telen. Dit past goed in het GLB. De teelt van hennep levert veel punten op voor de ecoregeling.'

Akkervarkens

Bert-Jan heeft dit jaar voor het vierde jaar akkervarkens. Dit zijn varkens die 8-10 weken worden ingehuurd. De eigenaar, Akkervarken (www.akkervarken.nl), houdt de dieren tot ze zo'n twee jaar zijn en laat ze dan door een vaste slager slachten. Akkervarken heeft een eigen winkel voor het vlees. Ze hebben verschillende rassen. Bert-Jan vertelt er enthousiast over: 'De varkens zijn gewoon ontzettend leuk en ze hebben het duidelijk naar hun zin. Ik zag ze voor het eerst bij Proefboerderij Valthermond. Wij hadden toen veel last van veenwortel en spuiten hielp eigenlijk niet genoeg. Toen heb ik het met akkervarkens geprobeerd, eerst op een klein perceel. De eigenaar komt regelmatig kijken en ik ga zelf vaak ook even langs. Je merkt duidelijk aan de varkens als het onkruid op is, dan worden ze onrustiger. Dan worden ze ook wat meer bijgevoerd. Je ziet echt gaten in de grond waar veel veenwortel zit en ook de aardappelopslag ruimen ze goed op. Het scheelt mij diverse bespuitingen, dus het is ook duurzaam. Nadeel is wel dat de kosten hoger zijn, dus het zou mooi zijn als zoiets in de ecoregeling zou kunnen worden opgenomen.' Bert-Jan zet dit

jaar ruim 100 varkens in op ongeveer 16 ha. Van oude silo's zijn schuilplaatsen gemaakt. Daar liggen 15-20 varkens in op stro. Bert-Jan vertelt: 'Het is ook goede PR. We laten zien dat we als sector best anders willen. Veel mensen vinden de akkervarkens erg leuk. Onze kleindochter vindt het ook geweldig.'

De NAV

Bert-Jan is sinds 2001 lid van de NAV. Hij vindt dat de NAV goed bezig is om de akkerbouwbelangen te behartigen. Hij vindt het goed dat de NAV probeert iets aan de regeldruk te doen. Zelf was hij dit jaar ruim 50 uur bezig met de GO en heeft er ook nog een adviseur bij gehad. Bert-Jan geeft aan dat ze voor de ecoregeling in zilver leken te komen. Maar door het niet kunnen zaaien van vanggewassen en wintergerst kwamen ze niet verder dan brons.

De toekomst

Bert-Jan is blij en trots dat zijn zoon het bedrijf wil voortzetten. Ze hebben geprobeerd om een tweede woning op het erf te bouwen. Ondanks dat er voldoende ruimte binnen het bouwblok is, mag het niet. Het bedrijf heeft geen levende have met geboortes waar toezicht noodzakelijk is. De overheid is dan van mening dat het geen noodzaak is om op het erf te wonen. Dus nu zijn ze op zoek naar een andere oplossing.

Bert-Jan maakt zich wel zorgen over de toekomst van de landbouw in zijn gebied. Zo waren er in het verleden 35 boeren in de streek Over de Dijk, nu nog acht. Naar het lijkt blijven er drie over.

Bert-Jan heeft duidelijk van alles omhanden en geniet daar ook van. Zijn lijfspreuk is 'als je tijd hebt moet je je druk maken, dan heb je tijd als je het druk hebt.' **NAV**

Bedrijfs grootte:	250 ha
Bouwplan:	125 ha Zetmeelaardappelen
	16 ha Uien
	44 ha Suikerbieten
	45 ha Zomergerst/wintergerst
	16 ha Wintergerst
	20 ha Hennep

En wat deed de NAV nog meer in januari?

- De NAV was aanwezig bij de Grüne Woche in Berlijn. Het is een merkwaardig fenomeen dat heel veel mensen uit de sector en de minister zowel als de Tweede Kamercommissie vaak in dezelfde trein naar Berlijn reizen om vervolgens daar met elkaar te praten, maar het geeft wel veel mogelijkheden om eens wat uitgebreider en informeler van gedachten te wisselen.
- De NAV heeft deelgenomen aan een klankbordgroep van LNV over harmonisatie van de wet- en regelgeving voor bufferstroken. Wij hebben daar ingebracht dat dit in feite een verder doorgaan is op het pad van generieke beperkingen en hebben er op aangedrongen in plaats daarvan een scenario met doelsturing te bekijken.
- De NAV heeft input geleverd aan Kamerleden voor het begrotingsdebat van LNV.
- De NAV heeft deelgenomen aan het jaarlijkse Waddendiner waarin over het Waddengebied wordt gesproken met politici en ambtenaren.
- De werkgroepen Consumptieaardappelen en Uien, Zetmeelaardappelen, Gewasbescherming en Duurzaamheid zijn bij elkaar geweest. Er zijn nieuwe kostprijsberekeningen gemaakt. De werkgroepen Gewasbescherming en Duurzaamheid hebben de tabellen uit de toekomstvisie bijgewerkt.
- Vier werkgroepen (Klimaat, Duurzaamheid, Mineralen en Gewasbescherming) hebben zich gebogen over de praktische, integrale uitwerking op het boerenbedrijf van de kansen voor verduurzaming uit onze toekomstvisie, waarbij zoveel mogelijk doelen worden gehaald. Meer hierover op de ALV. **NAV**

Geslaagde Regioavonden Noordoost en Noord

In Exloo vond op 8 januari de regioavond plaats voor Noordoost. Johan Koop heeft de uitkomsten van de plannen van aanpak van aardappelmoetheid en wratziekte toegelicht. Teun de Jong besprak het GLB, de NV-gebieden en nieuwe verdelingstechnieken. De opkomst was niet zo groot doordat veel leden nog op de akker aan het werk waren, maar misschien juist door de kleine

groep ontstonden er wel goede discussies.

Op 29 januari was er een regioavond Noord-klein in Munnekeziel. Daar hield Geert Pinxterhuis van de BO Akkerbouw een presentatie over het Actieplan Plantgezondheid, gevolgd door de presentatie van Teun de Jong. Vooral de bevindingen over gewasbeschermingsmiddelen die worden teruggevonden in water leidden tot veel discussie. **NAV**

ALV en Jaarcongres: nieuwe datum!

Let op: de datum van de ALV en het Jaarcongres is veranderd. Beide worden gehouden op **6 maart in De Schakel in Nijkerk**.

De agenda blijft zoals toegestuurd.

Programma:

- 15.00 uur Inloop
- 15.30 uur Algemene Ledenvergadering (uitsluitend voor leden en donateurs).
- 17.30 uur Borrel en aansluitend warme maaltijd. Kosten € 25,-
- 19.00 uur NAV-jaarcongres (openbaar)

Jaarcongres:

Het Jaarcongres heeft als thema 'Water'. Geesje Rotgers van Stichting Agrifacts geeft een toelichting over de waterkwaliteit. Hedwig Boerrigter van Deltaplan Agrarisch Waterbeheer zal vervolgens spreken over wat akkerbouwers kunnen doen aan het verbeteren van de waterkwaliteit. Na de pauze spreekt Joke Velstra van Acacia Water over de mogelijkheden om op het juiste moment de juiste hoeveelheid zoet water ter beschikking te hebben. Hij zal o.a. het tegengaan van verzilting en het vasthouden van water toelichten. **NAV**

Kostprijs uien flink gestegen

De Werkgroep Consumptieaardappelen en Uien van de NAV heeft de kostprijsberekening voor uien geactualiseerd. In 2019 was de kale kostprijs voor levering af-land nog ruim 7 cent/kg, nu komen we op 12,4 cent/kg. Inclusief de marge voor de boer komen we dan op kostprijzen van 8,3 cent/kg in 2019 versus 14,8 cent/kg nu. Levering in week 12 kwam in 2019 inclusief marge uit op 11,8 cent/kg en nu op 19,6 cent/kg. Deze stijging was ook wel te verwachten in vijf jaar tijd. Met name de kosten van meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen en energie zijn enorm gestegen in de laatste jaren. Vanwege de toegenomen risico's door afname van het middelenpakket en klimaatverandering is het ondernemersrisico verhoogd naar 20%. De hele kostprijsberekening vindt u op www.nav.nl/bereken-je-kostprijs. **NAV**

Agenda

- 28 febr 2024 Regioavond Zuidwest,
- 6 maart 2024 ALV en Jaarcongres

Foto voorpagina: Aleid Dik

Het eerstvolgende ledenblad verschijnt 2 maart.

Voordelig kennismaken met de NAV!

Nog geen lid van de enige echte, onafhankelijke en sectorale vakbond van en voor akkerbouwers, de NAV?

Word dan nu lid. Dat is nu heel aantrekkelijk: tot 1 januari 2025 betaalt u € 100,-. Of: u bent al lid maar uw buurman of vriend nog niet? Help de NAV versterken en overtuig uw collega van het goede en nuttige werk van de NAV. Ook voor uw collega geldt: tot 1 januari 2025 is de contributie € 100,-.

De NAV is puur sectoraal voor het akkerbouwbelang en stelt het inkomen van akkerbouwers centraal. Belangenbehartiging kan plaatsvinden zonder concessies te doen aan andere sectoren. De NAV zet zich in voor faire opbrengstprijzen, dat wil zeggen integrale kostprijs (dus inclusief vergoeding voor eigen arbeid en eigen vermogen) plus ondernemersmarge. De vakbond strijdt voor betere toekomstkansen dan degenen die de akkerbouw willen overleveren aan de grillen van de (wereld)markt. U ziet het: de NAV is uniek.

Lid worden kan via het inschrijfformulier.

Dit kunt u vinden op www.nav.nl of pak de telefoon (06-15 62 44 60).

Nederlandse Akkerbouw Vakbond

Postbus 318
8250 AH Dronten

tel 06 - 15 62 44 60

e-mail info@nav.nl
website www.nav.nl

@NAV_AkkerBouwer

Nederlandse.Akkerbouw.Vakbond

Nederlandse Akkerbouw Vakbond

Contactpersonen

Voorzitter

Teun de Jong
06 - 53 65 67 95

Regio Noord

Gerlof Bergmans
06 - 45 28 67 85

Regio Noordoost

Johan Koop
06 - 52 31 20 04

Regio Flevoland

Keimpe van der Heide
0320 - 213 611

Regio Noord-Holland

Tom Koenraadt
06 - 11 47 21 39

Regio Zuid/Zuidwest

Sjoerd Heestermans
06 - 23 40 12 08